

Federacja Kawalerii
Ochotniczej

REGULAMIN STOPNI „FEDERACJI KAWALERII OCHOTNICZEJ”

przyjęty uchwałą Zarządu w dniu 29.02.2012 r.

System stopni Kawalerii Ochotniczej

Idea systemu stopni

Szkolenia dla ochotniczych grup konnych kultywujących tradycje kawaleryjskie oparte zostały o nowo przyjęty system stopni. Stopnie i sposób ich oznaczania w 10-stopniowej skali są odzwierciedleniem poziomu wyszkolenia i pełnionych funkcji, różniących się zarówno od stopni wojskowych współczesnych, jak i historycznych, gdyż dotyczących innych kwalifikacji. Federacja Kawalerii Ochotniczej wyszła tym samym naprzeciw przepisom prawa oraz oczekiwaniom środowisk wojskowych, w tym weteranów, a także przepisom jeździeckim Polskiego Związku Jeździeckiego. Organizacje członkowskie na podstawie wewnętrznych ustaleń mogą stosować także udokumentowane stopnie wojskowe przyznawane przez Siły Zbrojne.

Stopnie Kawalerii Ochotniczej przyznawane są przy wsparciu Centrum Wyszkożenia Kawalerii Ochotniczej, zarówno za zdobyte kwalifikacje kawaleryjskie i jeździeckie, jak i za pracę organizacyjną. Stopnie oznacza się w kolorze starego złota na naramiennikach i nakryciach głowy wg zatwierdzonego wzoru. Do opisu stopni obowiązkowo używa się nazwy stopnia wraz z opisem „kawalerii ochotniczej” lub skrótem „kaw. och”, np. kapral kaw.och. Przyjęto także oznaczenia za staż w Kawalerii Ochotniczej oznaczany szewronami (^), jak w wojsku II RP oznaczenie lat na froncie. Za pięć lat jedna pozioma belka, a pod nią szewrony za następne pięć lat itd.

Stopnie związane z wyszkoleniem zdobywa się kolejno. Stopnie starszego ułana (szwoleżera, strzelca konnego, krakusa, bombardiera), kaprała i plutonowego nadawane są po ukończeniu kursu I stopnia. Stopień wachmistrza i starszego wachmistrza nadawany jest po ukończeniu kursu II stopnia. Od stopnia Kaprała kaw. och. wymagane jest także zdobycie Odznak Szkoleniowych Polskiego Związku Jeździeckiego.

Dowódca oddziału może nadać stopień plutonowego absolwentom kursu I stopnia, posiadającym stopień kaprała, a także stopień kaprała absolwentom kursu I stopnia posiadającym stopień starszego ułana, szwoleżera, strzelca konnego, krakusa, bombardiera. Dowódca oddziału może nadać również stopień starszego wachmistrza absolwentom kursu II stopnia, posiadającemu stopień wachmistrza. Stopnie od Chorążego Kawalerii Ochotniczej przyznawane są decyzją Zarządu FKO.

Stopnie związane z poziomem wyszkolenia kawaleryjskiego i jeździeckiego.

Szwoleżer, ułan, strzelec konny, kanonier kawalerii ochotniczej

- Kurs podstawowy jazdy konnej dla początkujących,
- Poruszanie się w szyku kawaleryjskim i zmiany szyku konno w stępie i kłusie oraz pieszo
- Władanie bronią białą pieszo. - Musztra piesza.
- Wiedza teoretyczna – zbiór konkretnych pytań.

Wymagania egzaminacyjne:

- Umiejętność przygotowania konia do jazdy – wyczyszczenie i osiodłanie, wyprowadzenie konia ze stajni.
- Sprawne poruszanie się konno w stępie i kłusie, znajomość podstawowych figur na ujeżdżalni.
- Poruszanie się konno (stęp i kłus) i pieszo w szyku sekcji na wszystkich miejscach z wyjątkiem miejsca dowódcy sekcji.
- Sprawna zmiana szyków sekcji (konno i pieszo) – kolumna trójkami, dwójkami, po jednym.
- Znajomość zasad równania i krycia podczas ww. czynności.
- Poruszanie się pieszo z lancą i szablą, podstawowe chwytty.

Federacja Kawalerii Ohotniczej

- Podstawy musztry pieszej – postawa zasadnicza, swobodna, oddawanie honorów.
- Wiedza teoretyczna – zarys historii jazdy polskiej na podstawie książki „O kawalerii polskiej XX wieku” C. Leżeński, L. Kukawski, rozdziały „Jazda polska” i „Szwoleżerowie, ułani, strzelcy konni i krakusi”.
- Podstawowe informacje o swoim Patronie.
- Budowa konia i budowa rzędu sportowego.

Literatura:

O kawalerii polskiej XX wieku, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981
Regulaminy FKO, Toporzysko 2012.

Starszy szwoleżer, ułan, strzelec konny, kanonier kawalerii ohotniczej:

- Jazda konna we wszystkich chodach.
- Poruszanie się w szykach kawaleryjskich i ich zmiana konno we wszystkich chodach.
- Władanie bronią białą pieszo.
- Musztra piesza.
- Wiedza teoretyczna – zbiór konkretnych pytań.

Wymagania egzaminacyjne:

- Przejechanie poprawne czworoboku klasy L-WKKW.
- Poruszanie się konno (stęp, kłus, galop) w szyku sekcji na wszystkich miejscach z wyjątkiem miejsca dowódcy sekcji w szykach zwartych i luźnych.
- Sprawna zmiana szyków sekcji we wszystkich chodach – kolumna trójkami, dwójkami, po jednym, linia harcowników (defiladowa).
- Sprawne wykonywanie zwrotów sekcjami, trójkami, dwójkami, pojedynczo wraz ze znajomością zasad równania i krycia w trakcie ww. obrotów.
- Znajomość poruszania się w szykach luźnych sekcji.
- Umiejętność bojowego władania lancą i szablą pieszo (Reg. Kaw. 1922)
- Znajomość zasad zachowania się w mundurze w szyku zwartym i samodzielnie między ludźmi.
- Kawaleria II RP w przededniu wybuchu II Wojny Światowej. Ilość pułków, ich nazwy (co najmniej 20), znajomość ich barw.
- Wiedza o koniu – podstawowe maści końskie, podstawowe choroby i urazy, rozpoznawanie ich i zachowanie w przypadku zauważenia.
- Pomoc przy załadunku i wyładunku koni w transporcie.
- Pomoc przy rozwijaniu koniowiązu polowego, zasady stawiania koni na uwiązach.
- Budowa rzędu kawaleryjskiego, troczenie i pakowanie.
- Ubieranie konia w rząd kawaleryjski.

Literatura:

O kawalerii polskiej XX wieku, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981
Regulaminy FKO, Toporzysko 2012
Podręcznik Podoficera Zaprzęgowego Artylerii, cz. I,
Pielęgnacja Koni Wojskowych, Warszawa 1939

Kapral kawalerii ohotniczej:

- Poruszanie się w szykach kawaleryjskich i ich zmiana konno we wszystkich chodach, na dwóch parach wodzy z lancą.
- Władanie lancą konno.
- Umiejętność kontrolowania noszenia munduru.
- Musztra piesza.
- Wiedza teoretyczna – zbiór konkretnych pytań.

Wymagania egzaminacyjne:

- Posiadanie Brązowej Odznaki PZJ
- Poruszanie się konno (stęp, kłus, galop) w szyku sekcji na wszystkich miejscach, w szykach zwartych i luźnych na ogłowie wojskowym z dwiema parami wodzy z lancą.

Federacja Kawalerii Ohotniczej

- Sprawna zmiana szyków sekcji we wszystkich chodach – kolumna trójkami, dwójkami, po jednym, linia harcowników (defiladowa), na ogłowie wojskowym z dwiema parami wodzy z lancą.
- Sprawne wykonywanie zwrotów sekcjami, trójkami, dwójkami, pojedynczo wraz ze znajomością zasad równania i krycia w trakcie ww. obrotów, na ogłowie wojskowym z dwiema parami wodzy z lancą.
- Umiejętność bojowego władania lancą konno (Reg. Kaw. 1922).
- Dowodzenie sekcją konno we wszystkich obrotach w szykach zwartych i luźnych.
- Dokonanie przeglądu mundurowego trzech kawalerzystów w mundurach garnizonowych i polowych.
- Dowodzenie sekcją pieszo – zbiórka, marsz w kolumnie trójkami.
- Znajomość Instrukcji noszenia, troczenia i pakowania wyposażenia w kawalerii, Warszawa 1938, w częściach dotyczących szeregowców sekcji liniowej.
- Znajomość struktury, wyposażenia, uzbrojenia i obrotów plutonu kawalerii w szykach zwartych i luźnych (1938).
- Wiedza historyczna – przygotowanie krótkiego wykładu o wybranym okresie historycznym jazdy polskiej.

Literatura:

O kawalerii polskiej XX wieku, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981

Regulaminy FKO, Toporzysko 2012

Podręcznik Podoficera Zaprzęgowego Artylerii, cz. I, Pielęgnacja Koni Wojskowych, Warszawa 1939

Plutonowy kawalerii ohotniczej

Posiada stopień kaprała, nadawany przez dowódcę oddziału za czynną działalność na rzecz kawalerii ohotniczej.

Wachmistrz kawalerii ohotniczej – pomocnik instruktora wyszkolenia kawaleryjskiego

- ukończone 18 lat.
- Potrafi dowodzić sekcją.
- Sprawnie włada lancą i szablą.
- Prowadzenie nauki władania bronią białą.
- Ustawienie i obsługa toru władania bronią białą.
- Nauka troczenia siodła wojskowego.
- Nauka noszenia munduru kawaleryjskiego.
- Prowadzenie musztry pieszej.
- Kontrola przygotowania konia do jazdy.
- Wiedza teoretyczna – zbiór konkretnych pyta.

Wymagania egzaminacyjne:

- Stopień kaprała Kawalerii Ohotniczej.
- Posiadanie Srebrnej Odznaki PZJ.
- Przeprowadzić pokazową musztrę sekcji na wyznaczonym placu.
- Pokonać poprawnie (60% wykonania) tor 10 pozorników do władania lancą.
- Pokonać poprawnie (60% wykonania) tor 10 pozorników do władania szablą.
- Podać warunki bezpieczeństwa władania bronią białą pieszo i konno.
- Przeprowadzić instruktarz i trening władania lancą i szablą pieszo.
- Ustawić tor treningowy złożony z pięciu pozorników do władania lancą i szablą konno.
- Poprowadzić instruktarz troczenia siodła wojskowego.
- Poprowadzić instruktarz noszenia munduru garnizonowego i polowego z wyposażeniem i uzbrojeniem.
- Poprowadzić musztrę pieszą sekcji kawalerii.
- Sprawdzenie gotowości sekcji do wyjścia z osiodłanymi końmi ze stajni. Rzędy sportowe i kawaleryjskie.

Federacja Kawalerii Ohotniczej

- Znajomość ogólna historii kawalerii polskiej na podstawie książki „O kawalerii polskiej XX wieku”, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981
- Znajomość szczegółowa wybranego okresu historii jazdy polskiej pomiędzy XVII a XX wiekiem.

Literatura:

O kawalerii polskiej XX wieku, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981

Regulaminy FKO, Toporzysko 2012

Podręcznik Podoficera Zaprzęgowego Artylerii, cz. I, Pielęgnacja Koni Wojskowych, Warszawa 1939

Starszy wachmistrz kawalerii ochotniczej

Posiada stopień wachmistrza, stopień dla pełnoletnich, nadawany przez dowódcę oddziału za czynną działalność na rzecz kawalerii ochotniczej.

Podporucznik kawalerii ochotniczej – instruktor wyszkolenia kawaleryjskiego

- Instruktor Wyszkozenia Podstawowego PZJ lub Instruktor Rekreacji Ruchowej ze specjalnością jeździectwo posiadający Złotą Odznakę PZJ.

- Stopień wachmistrza.

- Dowodzenie plutonem konno.

- Prowadzenie nauki władania bronią białą konno.

- Organizacja zawodów kawaleryjskich.

- Organizacja i prowadzenie rajdów kawaleryjskich.

- Wiedza teoretyczna – zbiór konkretnych pytań.

Po pięciu latach pracy szkoleniowej awansuje na porucznika.

Po następnych pięciu latach pracy szkoleniowej awansuje na rotmistrza.

Wymagania egzaminacyjne:

- Przeprowadzić musztrę pokazową w szykach zwartych plutonu kawalerii (minimum dwie sekcje).
- Poprowadzić pluton w szykach luźnych.
- Przeprowadzić trening konny we władaniu bronią białą.
- Zorganizować teoretycznie zawody kawaleryjskie składające się z czterech konkurencji.
- Zaplanować i zorganizować teoretycznie dwudniowy rajd kawaleryjski.
- Znajomość wymienionych w literaturze obowiązkowej przedwojennych regulaminów i instrukcji kawaleryjskich. Zastosowanie praktyczne musztry oddziałów do szczebla plutonu. Znajomość teoretyczna musztry szwadronu.
- Znajomość podstawowych epok historii jazdy polskiej:
  - Jazda Narodowego Autoramentu,
  - Okres napoleoński i rok 1830 – ułani,
  - Wojna o Niepodległość,
  - Kawaleria II RP,
  - II Wojna Światowa,
  - Kawaleria polska po II Wojnie Światowej
- Przygotowanie wykładu na jeden z ww. tematów i wygłoszenie go.

Literatura:

O kawalerii polskiej XX wieku, C. Leżeński, L. Kukawski, Wrocław 1981, Regulaminy FKO,

Toporzysko 2012

Podręcznik Podoficera Zaprzęgowego Artylerii, cz. I, Pielęgnacja Koni Wojskowych, Warszawa 1939.

Federacja Kawalerii
Ochotniczej

Stopnie uznaniowe za wybitną pracę organizacyjną w Kawalerii Ochotniczej:

Stopnie przewidziane dla osób zajmujących się organizacją życia Kawalerii Ochotniczej, nie posiadających umiejętności jeździeckich niezbędnych do zdobycia Odznak PZJ i nie doskonalących się we władaniu białą bronią konno, ale pełniących funkcje w strukturach Kawalerii Ochotniczej lub/i czynnie prowadzących pododdziały Kawalerii Ochotniczej. Wymagana jest umiejętność jazdy konnej oraz znajomość zasad noszenia munduru wojskowego.

Chorąży kawalerii ochotniczej

Wymagana jest umiejętność jazdy konnej w stępie i kłusie oraz znajomość zasad noszenia munduru wojskowego.

Aktywna, wieloletnia (5 lat) praca organizacyjna w pododdziale Kawalerii Ochotniczej lub na szczeblu Federacji.

Porucznik kawalerii ochotniczej

- organizator Kawalerii Ochotniczej,

zorganizował i prowadzi pododdział kawalerii ochotniczej liczący 6 – 11 umundurowanych kawalerzystów potrafiących poruszać się w szykach kawaleryjskich i zmieniać je.

Stopień Porucznika kawalerii ochotniczej przyznawany jest także dla służb.

Rotmistrz kawalerii ochotniczej

- organizator Kawalerii Ochotniczej,

zorganizował i prowadzi pododdział kawalerii ochotniczej liczący co najmniej dwie sekcje (12)

umundurowanych kawalerzystów potrafiących poruszać się w szykach kawaleryjskich i zmieniać je.

Aktualizacja podjęta Uchwałą Zarządu nr 2-2016 z dnia 3.03.2016r.

3.03.2016r.

Uchwała Zarządu nr 2 – 2016

Na posiedzeniu zarządu Związku Stowarzyszeń" Federacja Kawalerii Ochotniczej" w dniu 3.03.2016r. podjęto uchwałę o stopniu uznaniowym porucznika kaw. och. Stopień ten przyznawany jest dla organizatorów Kawalerii Ochotniczej po raz pierwszy niezależnie od liczby sekcji. Kolejne awanse na porucznika kaw. och. są możliwe po 3 kolejnych latach, a na rotmistrza kaw. och. po 5 kolejnych latach służby.

Osób biorących udział w głosowaniu: 8

Za przyjęciem głosowało: 8

Przeciw przyjęciu głosowało: 0

Wstrzymało się od głosu: 0

rtn.kaw.och. Tadeusz Kühn

przewodniczący

por.kaw.och. Tadeusz Kowalski

sekretarz

Federacja Kawalerii
Ohotniczej

**Uchwała Nr 2/04/2018
z dnia: 26 kwietnia 2018r.
związku stowarzyszeń pod nazwą
„Federacja Kawalerii Ohotniczej RP” w sprawie
zatwierdzenia zmian w „Regulaminie Stopni FKO RP”.**

Na wniosek Prezesa Zarządu FKO RP rtm. kaw. och. Jana ZNAMCA, Zarząd FKO RP uchwalił co następuje:

Par. 1

Zarząd Federacji Kawalerii Ohotniczej RP podjął uchwałę o zmianie zapisów w „Regulaminie Stopni Federacji FKO RP”, dodając zapis:

„W szczególnie uzasadnionych przypadkach - ze względu na pełnioną funkcję w Zarządzie, Sądzie Honorowym lub Kolegium Sędziów, Zarząd może podjąć decyzję o nadaniu stopnia chorążego kawalerii ohotniczej osobie mającej krótszy staż służby niż 5 lat”.

Par. 2

Uchwała wchodzi z dniem jej podjęcia.

Uchwałę poddano pod głosowanie w głosowaniu bezpośrednim na posiedzeniu Zarządu w dniu: 26 kwietnia 2018 roku.

Głosów biorących udział w głosowaniu: 5 (pięć)

„za” wyborem oddano 5 (pięć)

„przeciw” oddano 0 (zero)

„wstrzymało się” 0 (zero)

Uchwała została podjęta.

Sekretarz Zarządu FKO RP

por. kaw. och. Franciszek Żmudzki

Prezes Zarządu FKO RP

rtm. kaw. och. Jan Znamiec